

2008-04-21

21.04.2008 | 15:52 | IKA V - 102209/4

[Stav Crkve prema jasenovačkom logoru je jasan](#)

Priopćenje Tiskovnog ureda HBK u povodu teških kleveta na račun Katoličke Crkve iznesenih u službenim govorima na komemoraciji 63. obljetnice proboja iz logora Jasenovac

Zagreb, (IKA) – U povodu teških kleveta na račun Katoličke Crkve i njezinog djelovanja kako u prošlosti tako i danas, koje su iznesene 20. travnja u službenim govorima na komemoraciji 63. obljetnice proboja iz logora Jasenovac, priopćenjem se 21. travnja oglasio Tiskovni ured Hrvatske biskupske konferencije. Umjesto polemike s izrečenim optužbama u priopćenju se podsjeća na riječi kardinala Josipa Bozanića, tadašnjeg predsjednika HBK, izrečene na Bleiburgu 13. svibnja 2007. godine, kako "ljudi koji su pripadali komunističkomu režimu ili ostali zaslijepljeni njegovom propagandom, i koji ne žele biti oslobođeni istinom... prozivaju Katoličku Crkvu, njezine pastire i vjernike na sličan način na koji su to činili i u ono doba".

Na svu sreću, kaže se nadalje u priopćenju, istinu o djelovanju Katoličke Crkve u Hrvatskoj u doba II. svjetskog rata više ne "propisuju" državne vlasti i ideološke strukture, nego je ona predmet slobodnoga znanstvenog istraživanja. Stoga se svi dobronamjerni tražitelji istine o tome vremenu imaju mogućnost na relevantnim izvorima upoznati s istinom. A stav Katoličke Crkve u Hrvatskoj prema jasenovačkom logoru još u ratno vrijeme jasno i nedvosmisleno izrekao je blaženi kardinal Alojzije Stepinac kad je u veljači 1943. taj logor nazvao "sramotnom ljagom", a ubojice u njemu "najvećom nesrećom Hrvatske".

Isti je stav, podsjeća se nadalje u priopćenju, ponovljen u više navrata pa tako i u Pismu HBK o pedesetoj obljetnici završetka II. svjetskog rata od 1. svibnja 1995. godine, koje se u našoj javnosti prešućuje. U njemu biskupi, između ostaloga, ističu: "Pravo na život i dostojanstvo svake osobe pod Božjom je zaštitom. Stoga svakoj nevinoj žrtvi dugujemo jednako poštovanje. Tu ne može biti razlike ni rasne ni nacionalne, ni konfesionalne, ni stranačke. Temeljna jednakost u dostojanstvu svih ljudi proizlazi iz same naravi čovjeka, stvorena na sliku i priliku Božju. Pojedinačne i osobito masovne likvidacije, bez ikakva suda i dokaza krivnje, uvijek su i posvuda teški zločini pred Bogom i pred ljudima. Stoga ćemo se kod svetoga oltara spomenuti žrtava hrvatskoga naroda i Katoličke Crkve. Spomenut ćemo se žrtava srpske nacionalnosti i Srpske pravoslavne Crkve u Hrvatskoj. Spomenut ćemo se žrtava: Židova, Roma i svih kod nas ubijenih u II. svjetskom ratu samo zato što su druge nacije, druge konfesionalne pripadnosti ili drugoga političkog uvjerenja". Nakon svega spomenutoga postavlja se pitanje kome je u interesu da se i danas pojavljuju tvrdnje o Katoličkoj Crkvi kao posljednjem bastionu ustaškoga poretka? navodi se u priopćenju Tiskovnog ureda HBK.

Hrvatski redovnički poglavari i poglavarice o Jasenovcu i komunističkim zločinima

Mračno doba fašizma doživjelo je svoju povijesnu i pravnu osudu. No mračno doba ideološkog i praktičkog komunizma, jugoslavenske hegemonije i promicanja velikosrpskih interesa i laži takvu osudu u Hrvatskoj doživjelo nije, ako je suditi po izjavama nekih današnjih govornika mržnje. I to unatoč svim rezolucijama Vijeća Europe i svim humanističkim dometima suvremene uljudbe, ističe se u priopćenju HUVRP/HKVRP-a u svezi s nekim izjavama izgovorenim ovih dana u Jasenovcu

Zagreb, (IKA) – U svezi s nekim izjavama izgovorenim ovih dana u Jasenovcu, te u svezi s još uvijek bolnim pitanjem ratnih žrtava za vrijeme i poratnih žrtava nakon II. svjetskoga rata na nekadašnjim ili sadašnjim hrvatskim državnim prostorima, a napose u svezi s prozivanjima i optužbama Crkve u povijesnom ili aktualnom smislu priopćenjem se oglasila Hrvatska unija viših redovničkih poglavarica i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara (HUVRP/HKVRP). Ističući na početku priopćenja kako se hrvatski redovnici i redovnice osjećaju kao naročit dio Crkve koja subzistira na tim prostorima, u priopćenju se kaže kako su svakom vjerniku, a napose svakom redovniku i redovnici, na srcu i bole ga sve žrtve i sve nepravde koje su se dogodile u bližoj povijesti ili se i danas događaju bez obzira na njihovu nacionalnu ili vjersku pripadnost, na poziciju ili stranu na kojoj se, najčešće ne posve slobodno ili nimalo slobodno, tko našao u povijesnim vrtlozima.

S tim u svezi moramo podsjetiti da je stajalište Crkve bilo i jest da sve žrtve zaslužuju pijetet, a odgovorni počinitelji zločina osudu. Takvu osudu zaslužuju i doktrine i ideologije, politički pokreti i totalitarni režimi koji su prouzročili stradanja nedužnih, koji su građane i cijele narode izložile nasilju ili genocidu, teroru ili osveti.

Mračno doba fašizma doživjelo je svoju povijesnu i pravnu osudu. No mračno doba ideološkog i praktičkog komunizma, jugoslavenske hegemonije i promicanja velikosrpskih interesa i laži takvu osudu u Hrvatskoj doživjelo nije, ako je suditi po izjavama nekih današnjih govornika mržnje. I to unatoč svim rezolucijama Vijeća Europe i svim humanističkim dometima suvremene uljudbe, ističe se u priopćenju.

U doba postojanja Druge Jugoslavije postojala je uz ostalo i diskriminacija žrtava i manipuliranje brojem i okolnostima žrtava i zločina. Uskraćivano je pravo na povijesnu istinu i pravdu, a žrtve tada uglavnom mrtvih iskorištavane su desetljećima za ispiranje mozga živima i njegovanje mita o magnum crimen – o kolektivnoj krivnji pretežitog dijela hrvatskoga naroda i pretežitog dijela Katoličke Crkve u tom narodu, i izvan njega, sve do Vatikana. U te svrhe služilo je i bezočno uvećavanje stvarnih žrtava Jasenovca i drugih logora koji su u ratno doba postojali.

Zbog svega toga službeni predstavnici Katoličke Crkve zazirali su i od odlaska u Jasenovac. Ne zato što bi nijekali ili prezirali žrtve toga logora ili što im ne bi željeli odati dužnu počast. Po toj logici takav bi onda bio i sam Tito, koji nikada nije bio u Jasenovcu. Očito je najbolje znao i zašto. Jasenovac je, osim toga, postojao i nakon 8. svibnja 1945., samo što njime više nije upravljalo "U", nego crvena petokraka. No ni žrtve Jasenovca nakon 8. svibnja 1945. nisu bile tretirane kao žrtve, nisu istražene, nego su prešućivane, pa se na žalost

prešućuju i danas.

U tom smislu prešućuju se i žrtve među katoličkim svećenicima, redovnicima i redovnicama, njih na stotine, da ne govorimo o desecima i stotinama tisuća nedužnih civila: muškaraca, žena i djece koju su pobili ili maltretirali jugoslavenski antifašisti kada su se dočepali vlasti, čak i za vrijeme borbe s ciljem preuzimanja vlasti, a često i u suradnji s četnicima ili u dosluhu s fašistima. Žrtava nije bilo samo na Bleiburgu i na Križnom putu, nego širom tadašnje države, a kosti skupina i pojedinaca po Jazovkama, po jamama i vrtačama, po špiljama i fojbama samo su simboli tih, uglavnom povijesno neistraženih ili preslabo dokumentiranih stradanja.

O tim žrtvama aktualni predsjednik Republike ne dopušta nikomu govoriti, čak ni svomu kolegi talijanskom Predsjedniku. Postoje naime i danas oni koji vrše segregaciju žrtava na podobne i nepodobne, na nedužne i zaslužene, koji bez suda i bez povijesne istrage režu nožem istinu o tome tko zaslužuje, a tko ne zaslužuje sućut i pijetet kao što režu sir, ili kao što su njihovi kameradi ili bliski srodnici rezali po tijelima bespomoćnog naroda, a sada ovi za to još žele stvoriti i opravdanje. Isti ti ne žele ni danas priznati zločine jedne strane, a od nas očekuju da svaki dan osuđujemo zločine druge strane, pa kada to ne činimo, nazivaju nas posljednjim utvrdama ustaštva, kaže se u priopćenju.

Ne, gospodo ili drugovi, nismo mi utvrde ustaštva, niti smo to bili, ali nismo i ne želimo biti ni utvrde nekih drugih laži i prešućivanja, ni retroaktivnih manipulacija. O tomu je jedino riječ, a ne o tomu da bismo marili samo za Bleiburg, a ne i za Jasenovac, kao što su se neki komentatori požurili Crkvi insinuirati.

Opće je katoličko stajalište da je dijalog o svemu potreban, ali uz pretpostavku da se vodi u pravdi i istini. Kod nas u pogledu nepristrano istražene povijesti nisu nažalost ispunjene pretpostavke za istinu, a u pogledu procesuiranja zločina nisu ispunjene pretpostavke za pravdu. Nije li zaista čudno, nije li to doista naš ovodobni *mysterium iniquitatis*, da se sudilo pak se čak i danas sudi za zločine prije 8. svibnja 1945. i poslije 25. lipnja 1990., a nikomu se nije sudilo za zločine u 45-godišnjem razdoblju između toga? I ne samo da se ne sudi, nego se i ne tuži, nego se i ne istražuje, čast iznimkama od kojih – koliko znamo – nijedna danas ne dolazi iz redova, često na žalost oholih u svojoj zaslijepljenosti i isključivosti, "antifašističkih" povjesničara, intelektualaca ili političara.

Smatramo da su zatajile mnoge ustanove: od saborskog povjerenstva za istraživanje žrtava poraća i državnih tijela nadležnih za dokumentiranje i istraživanje povijesnih činjenica, preko dotičnih razreda Hrvatske akademije, instituta za svjetovnu i crkvenu povijest, Leksikografskog zavoda, pa sve do raznih zaklada, biskupijskih, župnih i redovničkih timova i projekata za prikupljanje, istraživanje i dokumentiranje arhivske građe i prikupljanje usmenih iskaza o prošlim događajima.

Ni hrvatska povijest XX. stoljeća ni povijest Crkve na hrvatskim prostorima u tom stoljeću, koje je već za nama, nisu napisane. I ne samo da nisu napisane, nego još nisu obavljene ni temeljne predradnje da bi ju se ikada moglo objektivno i u cijelosti osvjetliti. Postoje goleme sive zone u koje nitko ne dira, ili u koje neki i ne daju dirnuti.

Uz takve pretpostavke razni "antifašisti" mogu manipulirati činjenicama i emocijama ljudi do mile volje i dokle požele, i svakog proljeća nekoga prozivati i optuživati. No neka ne očekuju da ćemo im se mi u tome pridružiti.

Počast židovskim, srpskim, romskim, hrvatskim i drugim žrtvama Jasenovca i počast svim hrvatskim i ostalim žrtvama na svim drugim stranama odajemo u svojim molitvama, molimo se za njih u misama i spominjemo ih se u svojim srcima, pišemo o njima u člancima i knjigama, govorimo o njima u svome apostolatu, u propovijedima, na vjeronauku i tako redom. I nitko nema pravo prozivati nas i naređivati nam gdje bismo i kako to ubuduće imali činiti. Kada se stvore pretpostavke koje smo iznijeli, bit ćemo mnogo spremniji to činiti i u Jasenovcu. Ali sigurno ne dotle dokle neki tamošnji govornici ne priznaju ili preziru ili vrijeđaju mnoge druge žrtve. Ne priznajemo paušalnu segregaciju žrtava. Ne smatramo to ni istinskim antifašizmom, još manje istinskim humanizmom, nego nečim tome posve oprečnim, ističe se u priopćenju HUVRP/HKVRP-a.

OBILJEŽAVANJE 63. OBLJETNICE

Godišnjica proboja zatočenika iz koncentracijskog logora Jasenovac

Mesić: I danas ima gadova koji će reći da je sve izmišljeno

Predsjednik Hrvatske Stjepan Mesić

U spomen na 63. godišnjicu proboja zatočenika iz koncentracijskog logora Jasenovac, koji se dogodio 22. travnja 1945. godine, u Spomen području Jasenovac, kod spomenika Cvijet, održao se komemorativni skup na kojemu će biti položeni vijenci u počast svim stradalim logorašima.

Pozdravni govor održao je predstavnik Roma u Savjetu Spomen područja Jasenovac Stevo Đurđević, a potom se prisutnima obratila predsjednica Savjeta Zorica Stipetić koja se još jednom upozorila na 'konkretno zlo mržnje i osvete'. Kao predstavnik zatočenika jasenovačkog logora govorio je i član Savjeta Ivan Fumić.

"Jasenovac je metafora za sve logore na ovim područjima", istaknula je Zorica Stipetić, te dodala da je Jasenovac mjesto zločina nad Srbima i Romima, mjesto holokausta za Židove i mjesto nepravde za sve one koji se nisu slagali s aktualnom politikom. Podsjetila je na nedavno objavljenu knjigu s popisom žrtava ubijenih i poginulih u Jasenovcu.

'Vrh Katoličke crkve zaobilazi Jasenovac'

Ivan Fumić istaknuo je da bi trebalo tiskati "barem još tri ovakve knjige" da bi se spomenule sve žrtve ustaškog režima. Fumić je u svom govoru neposredno osudio Katoličku crkvu da je surađivala s tadašnjim ustaškim režimom. "To je razlog zašto sam vrh Katoličke crkve zaobilazi Jasenovac, a posjećuje Bleiburg", bio je oštar Fumić.

Fumić je jednako oštro dodao da su oni koji su ih "zatvarali dobili mirovine", dok se za njih nitko nije pobrinuo da ih se obešteti, te da nema naznake da će se to dogoditi. Nakon svega istaknuo je da iz Jasenovca nikad nije poslana poruka mržnje, nego se samo podsjećalo na zločin. "Iz povijesti očito nitko ništa nikad naučio nije, jer da jest onda se zlo ne bi ponavljalo", završio je Fumić.

Jadranka Kosor, potpredsjednica Vlade, ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i izaslanica predsjednika Vlade RH, u svom je govoru pak istaknula da "moderna Hrvatska uči iz svoje prošlosti", te dodala da najveću, ogromnu, odgovornost građani Hrvatske imaju prema mladima kojima treba iznijeti što se događalo, kako se to ne bi ponovilo.

Nakon Jadranke Kosor okupljenima se obratio Luka Bebić, predsjednik Hrvatskog sabora. On je istaknuo da se žrtava Jasenovca prisjećamo kao stvarnih osoba koje su izgubile svoje živote, a ne kao samo broja, jednog od mnogih.

'I danas ima gadova koji će reći da je sve izmišljeno'

"Građanke i građani, gospođe i gospodo, drugarice i drugovi", započeo je svoj govor kod jasenovačkog Cvijeta predsjednik RH Stjepan Mesić. "Mi ne zaboravljamo", rekao je predsjednik, te dodao kako se treba snažno boriti protiv zaborava.

Predsjednik je ispričao događaj kojem je pristustvovao bivši predsjednik SAD-a Dwight Eisenhower koji je zatražio da se zločin koji se događa snimi jer "će se jednog dana naći neki gad koji će reći da je sve to izmišljeno. I danas ima gadova koji će reći da je sve ovo bilo izmišljeno", upozorio je Mesić.

"Mi želimo svijet u kojem se ljudi neće razlikovati, a kamoli stavljati u podređen položaj samo zato što su druge vjere, nacije ili boje kože", rekao je Mesić.

"Živih svjedoka sve je manje. Tek kada ih gotovo ne bude, postat će važno kolika je važnost okupljanja kao što je ovo danas. Pozdravljam vas i već sada obećavam da ću ovdje biti i sljedeće godine i svake koja dolazi", završio je Mesić svoje obraćanje okupljenima u Jasenovcu.

Komemoracija počela razgovorima s bivšim logorašima

Komemoracija je počela okupljanjem uzvanika ispred zgrade Memorijalnog muzeja gdje su vođeni razgovori s bivšim logorašima, a zatim su se prisutni u koloni uputili prema spomeniku Cvijet.

Na kraju komemoracije predstavnici vjerskih zajednica pomolit će se za sve jasenovačke žrtve.